

על
הפרשה
ועניני
דיומא

זהר הקדוש מתוך מדבש עם פרוש

ה'ק"כ - פרשת במדבר / נשא	מחוק מדבש	יום	וילנא
מה-נא	קב ע"ב	ראשון	קב ע"ב
נא-נו	קבא ע"א	שני	קבא ע"א
נו-סד	קבא ע"ב	שלישי	קבא ע"ב
סד-עא	קבב ע"א	רביעי	קבב ע"א
עב-עח	קבב ע"א וע"ב	חמישי	קבב ע"א וע"ב
עח-פה	קבב ע"א	שישי	קבב ע"א
פה-צא	קבב ע"ב	שבת	קבב ע"ב

לישמיעת שיעורי עמוד היומי
- בלש"ה קובאדיש -
03.617.11.40

עלון מס' 259 | פרשת תולדות תשפ"ד

י"ל בעזרה ש"ת ע"י
מרכז "מתוך מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

הקדוש ברוך הוא קרא שמו יעקב, להתנהג בערמה עם עשו ולתפידו מהקדשה

ויקרא שמו יעקב, קדשא ברוך הוא קרי ליה יעקב ודאי, תא חזי, פתיב הכי קרא שמו יעקב, נקרא שמו לא פתיב אלא קרא שמו, ויעקבני ודאי, חמא ליה קדשא ברוך הוא דהא ההוא חזיא קדמאה איהו חפים לאבאשא, פיון דאתא יעקב אמר הא ודאי חפים לקבליה, ובגין כך קרא ליה יעקב.

ה' קראו ליעקב אל, להיות צדיק יסוד העולם ומקימו

והא אוקימנא, בכל אתר ויקרא סתם, האי הוא דרגא בתרא, כמה דכתיב (ויקרא א א) ויקרא אל משה וגו', והכא ויקרא שמו יעקב, בכל אתר שמיה לא אקרי על ידא דבר נש,

מתוך מדבש

הראשון, ובגין כך קרא ליה יעקב ועל פן קרא אותו הקדוש ברוך הוא בשם יעקב כדי שיהיה מוכן ללכת בערמה ובהתחכמות עם עשו שהוא משרש הנחש כדי לתפידו מן הקדשה.

(דף קלח ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קנט-קס)

הקדוש ברוך הוא קרא שמו יעקב, להתנהג בערמה עם עשו ולתפידו מהקדשה

ויקרא שמו יעקב פרוש קדשא ברוך הוא קרי ליה יעקב ודאי כי הוא היה חלקו של הקדוש ברוך הוא, ומפרש הטעם תא חזי פתיב שעשו אמר הכי קרא שמו יעקב ואמר נקרא שמו לא פתיב, אלא קרא שמו פרוש הקדוש ברוך הוא קרא שמו יעקב, ואמר עשו ויעקבני ודאי פרוש הקדוש ברוך הוא יעקבני ודאי, הטעם כי חמא ליה קדשא ברוך הוא דהא ההוא חזיא קדמאה איהו חפים לאבאשא ראה הקדוש ברוך הוא שהנחש הקדמוני הוא חכם להרע, והוא התחכם על אדם הראשון ולקח ממנו ברכותיו עד שגמר לו המיתה, פיון דאתא יעקב פיון שבא יעקב לעולם אמר הא ודאי חפים לקבליה אמר הקדוש ברוך הוא זה ודאי יוכל להתחכם כנגדו, ולתקן בזה את אשר ענת אדם

ה' קראו ליעקב אל, להיות צדיק יסוד העולם ומקימו

והא אוקימנא כבר העמדנו ופרשנו כי בכל אתר ויקרא סתם בכל מקום שכתוב ויקרא סתם ולא מפרש מי הוא הקורא, האי הוא דרגא בתרא הוא מדרגה האחרונה באצילות שהיא המלכות [השכינה], כמה דכתיב ויקרא אל משה וגו' והיינו המלכות [השכינה], וכן והכא ויקרא שמו יעקב פרוש המלכות קראה שמו יעקב, ואמר עוד כי בכל אתר שמיה לא אקרי על ידא דבר נש בכל

בְּאֶתֶר אַחֲרָא מַה פְּתִיב (בראשית ל"ג כ) וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיהּ לְיַעֲקֹב אֵל, אָמַר לִיהּ אֲנָא אֱלֹהֵי אֲנָתְּ וְאֲנִתְּ אֱלֹהֵי בְּתַתְּאִי.

יַעֲקֹב הִתְחַבֵּם בְּנֶגֶד עֵשָׂו לְהוֹצִיאֵם מִנְּחֻלַת ה'

וְתָא חֲזִי, יַעֲקֹב הָוָה יָדַע דְּעֵשָׂו הָוָה לִיהּ לְאַתְדַּבְּקָא בְּהָוָה חוּיָא עֲקִימָא, וְעַל דָּא בְּכָל עוֹבְדוּי אֲתַמְשִׁיף עֲלֵיהּ כְּחוּיָא עֲקִימָא אַחֲרָא (דף קל"ח ע"ב) בְּחֻכְמָתָא בְּעֲקִימוּ, וְהָכִי אֲצַטְרִיף.

וְאַתְיָא דָּא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵי דְכָתִיב (בראשית א' כ"א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים, דָּא יַעֲקֹב וְעֵשָׂו, וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרוֹמְשֶׁת, אֲלִין שְׂאָר דְּרַגְיִן דְּבִינְיָהּ, וְדָאי אֲתַעְבִּיד יַעֲקֹב חֲפִים לְקַבְּלֵיהּ דְּהָוָה חוּיָא אַחֲרָא וְהָכִי אֲצַטְרִיף.

מִתּוֹק מִדְּבַשׁ

מִנְּחֻלַת ה' וְכָף הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת, רְצוּנוֹ לומר לְפִי שְׂרָאָה יַעֲקֹב מְעַשְׂוֹ הָרַעִים שֶׁל עֵשָׂו, וְיָדַע שְׂאָם יִשְׂאָר בְּקִדְשָׁה יִפְגֹּם בְּעוֹנוֹתָיו בְּסִפְרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, לְכֹן דְּחָה אוֹתוֹ לְמִטְּהָ בְּהַקְּלָפוֹת כְּדִי שְׂלֵא יִגִּיעוּ פְּגָמֵי בְּקִדְשָׁה אֲלָא בְּשָׂרוֹ שְׂהוּא הַס"מ.

וְאַתְיָא דָּא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָכַר זֶה דְּוִמָּה לְמָה שְׂאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן עַל מֵאֵי דְכָתִיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים, דָּא יַעֲקֹב וְעֵשָׂו שְׁנַדְמִים לְתַנִּינִים גְּדוֹלִים, וְרְצוּנוֹ לומר עֵשָׂו נִקְרָא תַנִּין לְפִי שְׂהִיָּה מְנַחֵשׁ הַקְּדָמוֹנִי, וְיַעֲקֹב נִקְרָא גַם כֹּן תַנִּין שְׂהוּא סוּד הַתַּפְּאָרְתְּ דְּקִדְשָׁה וְהַתַּנִּין דְּקִדְשָׁה עוֹמֵד נֶגֶד הַס"מ לְבַטֵּל כַּחוֹ שְׂלֵא יְהִיָּה לוֹ אַחִיזָה בְּמַלְכוּתָא קְדִישָׁא [בְּשִׁכְיָנָה], וְכָא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהוֹדִיעַ שְׂפָכְרָ קָדָם זְכָרָם וּמְאוּרְעוּתֵיהֶם בְּיָדִיעָה הַעֲלִינָה בְּשַׁעַת הַבְּרִיאָה, וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרוֹמְשֶׁת פְּרוּשׁ אֲלִין שְׂאָר דְּרַגְיִן דְּבִינְיָהּ וְאֵלּוֹ הֵם שְׂאָר מְדַרְגוֹת שְׂבִין הַקְּדָשָׁה וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְהֵם הַמְּלָאכִים וְהַהִיכָלוֹת שְׂבִין הַמְּלָכוֹת דְּקִדְשָׁה לְבִין הַקְּלָפוֹת, וְדָאי אֲתַעְבִּיד יַעֲקֹב חֲפִים לְקַבְּלֵיהּ דְּהָוָה חוּיָא אַחֲרָא וְהָכִי אֲצַטְרִיף וְדָאי יַעֲקֹב נַעֲשֶׂה חֲכָם לְלַכְתָּ בְּעֶרְמָה בְּנֶגֶד הַנַּחֵשׁ הָאֲחֵר דְּקַלְפָּה שְׂהוּא הַס"מ וְכָף הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת.

(דף קל"ח ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קס-קסא)

מְקוּם לֹא נִקְרָא שְׁמוֹ עַל יְדֵי אָדָם, כִּי בְּאֶתֶר אַחֲרָא מַה פְּתִיב וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּשׁ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיהּ לְיַעֲקֹב אֵל רְצוּנוֹ לומר בְּתַחֲלָה קָרָאוּ יַעֲקֹב עַל שֵׁם שְׂעָקֹב אֶת אַחִיו, אֲבָל אַחֵר כֹּף קָרָאוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁם אֵל וְהַעֲלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה לְתַפְּאָרְתְּ [בְּחִינַת קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא], אָמַר לִיהּ אֲנָא אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי בְּעֲלִיּוֹנִים שְׂבָרְתִי אֶת הָעוֹלָם וְאֲנִי שׁוֹלֵט עֲלָיו, וְאֲנִי אֱלֹהֵי בְּתַתְּאִי וְאֲתָה אֱלֹהֵי בְּתַחֲתוֹנִים כִּי אֲתָה מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם, כִּי הוּא הִיָּה בְּדוּרוֹ הַצְּדִיק יְסוּד הָעוֹלָם. (דף קל"ח ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קס)

יַעֲקֹב הִתְחַבֵּם בְּנֶגֶד עֵשָׂו לְהוֹצִיאֵם מִנְּחֻלַת ה'

וְתָא חֲזִי, יַעֲקֹב הָוָה יָדַע דְּעֵשָׂו הָוָה לִיהּ לְאַתְדַּבְּקָא בְּהָוָה חוּיָא עֲקִימָא בָּא וְרָאָה יַעֲקֹב הִיָּה יוֹדַע שְׂעֵשָׂו רָאוּי לוֹ לְהַתְּדַבֵּק בְּנַחֵשׁ הָעֵקָם שְׂהוּא הַס"מ כִּי שֵׁם שְׂרָשׁוֹ, וְעַל דָּא בְּכָל עוֹבְדוּי אֲתַמְשִׁיף עֲלֵיהּ כְּחוּיָא עֲקִימָא אַחֲרָא וְעַל כֹּן בְּכָל מְעַשְׂוֹ הַשְּׁתַדֵּל לְהִתְחַבֵּם בְּנֶגֶד וְנָהֵג עִמוֹ כְּנַחֵשׁ עֵקָם אַחֵר מְצַד הַקְּדָשָׁה (פְּמוֹ שְׂפָמַן הַאֲרִיז"ל בְּשַׁעַר הַפְּנוּת דְּרוּשׁ י"ז דְּסִפְרֵיט הַעֲמָר, שְׁיֵשׁ נִמְשׁ עֲלִין בְּקִלְפָּה עֵין שְׁס), (דף קל"ח ע"ב) בְּחֻכְמָתָא בְּעֲקִימוּ, וְהָכִי אֲצַטְרִיף וְהִלְף עִמוֹ בְּהִתְחַבְּמוֹת וּבְעַקְמִימוֹת כְּדִי לְהַדִּיחוֹ

בְּשִׁנְצַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוּ בְּכֹרֶה וּבְבָרְכוֹת, נִבְחָרוּ יִשְׂרָאֵל לְחֵלְקוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרֵךְ

וְעַל דָּא לֹא אֶצְטְרִיף לִיה לְאַבְרָהָם לְאַתְנַהֲגָא בְּעוֹקְמָא, וְלֹא לְיִצְחָק, בְּגִין דְּעֵשָׂו דְּאִיהוּ סְטְרָא דְּהֵהוּא חוּיָא עַד לֹא אָתָא לְעֵלְמָא, אֲבָל יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מְאָרִיָּה דְּבִיתָא, אִיבְעִי לִיה לְקַיִמָא לְקַבְלִיה דְּהֵהוּא חוּיָא, דְּלֹא יְהִיב לִיה שְׁלִטְנוּתָא כְּלָל, לְסַאבָא בִּי מִקְדָּשָׁא דְּיַעֲקֹב, וְעַל דָּא אֶצְטְרִיף לְיַעֲקֹב יְתִיר מִכָּל בְּנֵי עֵלְמָא, וּבְגִין כְּךָ יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין אֲתְבָרִירוּ חוּלְקָא עַדְבִּיָּה דְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּכְתִיב (דְּבָרִים ל"ב ט) כִּי חֵלֶק יְהוָה יְהוּ"ה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֵבֶל נִחְלָתוֹ.

עֲשׂוּ הָיָה בְּנִמְרוֹד בְּכֹל מַעֲלָלָיו הָרָעִים

וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, הָא אֹקְמוּה דְּכְתִיב אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שָׂדֶה, וְכְתִיב הֵתָם (ש"ם י"ט) הוּא הָיָה גְבוּר צִיד, אִישׁ שָׂדֶה, לְקַפְחָא לֹון לְבְנֵי נָשָׂא וּלְקַטְלָא לֹון, וְאִיהוּ אָמַר דְּעֵבִיד צְלוּתָא וְצִיד לִיה בְּפּוֹמִיָּה, אִישׁ שָׂדֶה, בְּגִין דְּחוּלְקָא עַדְבִּיָּה לָאו אִיְהִי בִישׁוּבָא, אֲלֵא בְּאַתְר חָרוֹב בְּמַדְבְּרָא בְּחַקְלָא, וְעַל דָּא אִישׁ שָׂדֶה.

מִתּוֹק מַדְבֶּשׁ

חֵלֶק גּוֹרְלוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּכְתִיב כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֵבֶל נִחְלָתוֹ.
(דף קל"ח ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קסב-קסג)

עֲשׂוּ הָיָה בְּנִמְרוֹד בְּכֹל מַעֲלָלָיו הָרָעִים

וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיּוֹ, הָא אֹקְמוּה כְּבִר פְּרִשׁוּהָ (לְעֵיל דָּף קלו עמוד ג), דְּכְתִיב אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שָׂדֶה, וְכְתִיב הֵתָם בְּנִמְרוֹד הוּא הָיָה גְבוּר צִיד כְּמוֹ שְׁשֵׁם פְּרוּשׁוֹ שְׁהִיָּה צִיד דְּעֵתָן שֶׁל בְּרִיּוֹת בְּפִיּוֹ וּמְטַעֵן לְמַרְוֹד בְּמָקוֹם, אִף עֲשׂוֹ הָיָה עוֹשֶׂה כֵּן, וּמָה שְׁכַתוּב אִישׁ שָׂדֶה פְּרוּשׁוֹ לְקַפְחָא לֹון לְבְנֵי נָשָׂא וּלְקַטְלָא לֹון לְגִזּוּל בְּנֵי אָדָם וְלְהַרוֹג אוֹתָם בְּשָׂדֶה בְּמָקוֹם שְׂאִין בְּנֵי אָדָם מְצוּיִים לְהַצִּיל, וְאִיהוּ אָמַר דְּעֵבִיד צְלוּתָא וְצִיד לִיה בְּפּוֹמִיָּה וְהוּא אָמַר לְאַבְיּוֹ שְׁמַתְפַּלֵּל בְּשָׂדֶה וְרָמָה אוֹתוֹ בְּפִיּוֹ, עוֹד טַעַם שְׁנִקְרָא אִישׁ שָׂדֶה, בְּגִין דְּחוּלְקָא עַדְבִּיָּה לָאו אִיְהִי בִישׁוּבָא אֲלֵא בְּאַתְר חָרוֹב בְּמַדְבְּרָא בְּחַקְלָא לְפִי שְׁחַלְקָא גּוֹרְלוֹ וְנִחְלָתוֹ אִינוּ בְּמָקוֹם יָשׁוּב אֲלֵא בְּמָקוֹם חָרוֹב בְּמַדְבְּרָא וּבְשָׂדֶה כִּי שֵׁם הַרְגִיעָה הַלִּילִיָּת, וְעַל דָּא אִישׁ שָׂדֶה וְעַל כֵּן נִקְרָא אִישׁ שָׂדֶה. (דף קל"ט ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קסד)

בְּשִׁנְצַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוּ בְּכֹרֶה וּבְבָרְכוֹת, נִבְחָרוּ יִשְׂרָאֵל לְחֵלְקוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרֵךְ

וְעַל דָּא לֹא אֶצְטְרִיף לִיה לְאַבְרָהָם לְאַתְנַהֲגָא בְּעוֹקְמָא וְלֹא לְיִצְחָק וְעַל כֵּן לֹא הִצְרִיף אֲבָרְהָם לְהַתְנַהֵג בְּרִיף עָקָם וּמְרָמָה וְלֹא לְיִצְחָק, בְּגִין דְּעֵשָׂו דְּאִיהוּ סְטְרָא דְּהֵהוּא חוּיָא עַד לֹא אָתָא לְעֵלְמָא לְפִי שְׁעֵשׂוֹ שְׁהוּא צִיד הַנְּחָשׁ עֲרִין לֹא בָּא לְעוֹלָם, אֲבָל יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מְאָרִיָּה דְּבִיתָא אֲבָל יַעֲקֹב שְׁהוּא בְּעַל הַבַּיִת רְצוֹנוֹ לומר בְּעַלָּה שֶׁל הַשְׂכִּינָה, אִיבְעִי לִיה לְקַיִמָא לְקַבְלִיה דְּהֵהוּא חוּיָא הָיָה צְרִיף לְעַמּוּד כְּנֶגֶד זֶה הַנְּחָשׁ, דְּלֹא יְהִיב לִיה שְׁלִטְנוּתָא כְּלָל לְסַאבָא בִּי מִקְדָּשָׁא דְּיַעֲקֹב שְׁלֹא לְתַת לוֹ שְׁלִיטָה כְּלָל שְׁלֹא יוּכַל לְטַמֵּא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל יַעֲקֹב שְׁהוּא הַשְׂכִּינָה, וְעַל דָּא אֶצְטְרִיף לְיַעֲקֹב יְתִיר מִכָּל בְּנֵי עֵלְמָא וְעַל כֵּן הִצְרִיף יַעֲקֹב לְלַכְתָּ כְּנֶגֶד עֵשָׂו בְּמַרְמָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּבְגִין כְּךָ לְפִי שְׁיַעֲקֹב נִצַּח אֶת עֵשָׂו בְּלַקִּיחַת הַבְּרָכוֹת וְהַבְּכֹרֶה וְדַחָה אוֹתוֹ לְהַסְטְרָא אַחֲרָא, לְכֵן יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין אֲתְבָרִירוּ חוּלְקָא עַדְבִּיָּה דְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא נִבְחָרוּ יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשִׁים לְהִיּוֹת

השכינה לא גלתה ליצחק מעשי עשו, בדי שיתברך יעקב ברחמים

ואי תימא היך לא ידע יצחק כל עובדוי בישין דעשו, והא שכנינתא הות עמיה, דאי לא שריא עמיה שכנינתא היך יכיל לברכא ליה ליעקב בשעתא דברכיה, אלא ודאי שכנינתא הות דיירא עמיה בביתא, ודיירא עמיה תדיר, אבל לא אודעא ליה, בגין דיתברך יעקב בלא דעתיה, אלא בדעתיה דקדשא בריך הוא והכי אצטריך, דבההיא שעתא דעאל יעקב קמי אבוהי, עאלת עמיה שכנינתא, וכדין חמא בדעתוי יצחק דאתחזי לברכא, ויתברך מדעתא דשכנינתא.

רבי שמעון בר יוחאי - יעקב איש האמת לא רמה את עשו

תא חזי זמנא חדא הוה יתיב רבי שמעון ושאר חבריאי, עאל קמיה רבי אלעזר בריה, אמרו ליה לרבי שמעון, מלתא רבתא בעינן למבעי קמך בעניינא דיעקב ועשו, איך לא בעא יעקב למיהב לעשו תבשיל דטלופחין עד דזבין ליה בכירותא דיליה, ועוד דאמר עשו ליצחק אבוהי ויעקבני זה פעמים.

מתוך מדבש

שעתא דעאל יעקב קמי אבוהי עאלת עמיה שכנינתא שהרי בשעה שנכנס יעקב לפני אביו לקבל הברכות נכנסה השכינה עמו, וכדין חמא בדעתוי יצחק דאתחזי לברכא ויתברך מדעתא דשכנינתא ועל ידי זה ראה יצחק בדעתו שמי שנכנס ראוי לברכת ה' וברכו, נמצא שנתברך מדעת השכינה.

(דף קלט ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קסד-קסה)

רבי שמעון בר יוחאי - יעקב איש האמת לא רמה את עשו

תא חזי בא וראה זמנא חדא הוה יתיב רבי שמעון ושאר חבריאי פעם אחת ישב רבי שמעון ושאר החברים, עאל קמיה רבי אלעזר בריה ונכנס לפניו רבי אלעזר בנו, אמרו ליה החברים לרבי שמעון, מלתא רבתא בעינן למבעי קמך בעניינא דיעקב ועשו דבר גדול יש לנו לשאול מך בענין יעקב עם עשו, איך לא בעא יעקב למיהב לעשו תבשיל דטלופחין עד דזבין ליה בכירותא דיליה איך לא רצה יעקב לתת לעשו נזיר עדשים עד שמכר לו את בכורתו, ועוד דאמר עשו ליצחק אבוהי ויעקבני זה פעמים ועוד שאמר עשו ליצחק אביו שיעקב רמה אותו שתי פעמים, ואיך אפשר שיעקב שהיה איש אמת רמה את עשו.

השכינה לא גלתה ליצחק מעשי עשו, בדי שיתברך יעקב ברחמים

ואי תימא היך לא ידע יצחק כל עובדוי בישין דעשו ואם תאמר איך לא ידע יצחק כל מעשיו הרעים של עשו, כי אף על פי שהראה את עצמו כאלו הוא איש כשר עד ששאל מאביו איך מעשרין את התבן ואת המלח, והא שכנינתא הות עמיה עם כל זה הרי השכינה היתה עמו ולמה העלימה ממנו מעשיו הרעים של עשו, דאי לא שריא עמיה שכנינתא היך יכיל לברכא ליה ליעקב בשעתא דברכיה שאם לא היתה השכינה שורה עליו איך היה יכול לברך את יעקב בשעה שברכו, אלא ודאי שכנינתא הות דיירא עמיה בביתא ודיירא עמיה תדיר אלא ודאי השכינה היתה דרה עמו בביתו תמיד, אבל לא אודעא ליה בגין דיתברך יעקב בלא דעתיה אבל השכינה לא הודיעה לו מעשיו של עשו, בדי שיתברך יעקב שלא מדעתו של יצחק שהוא בחינת דין וגבורה, אלא בדעתיה דקדשא בריך הוא אלא מדעתו של הקדוש ברוך הוא שמאתו יוצאות כל הברכות, וממנו יתברך יעקב בחסד וברחמים, וכמו שהקדוש ברוך הוא הוא חי וקים לעולם, כך תהיה ברכתו קיימת לעולם, ואחר כך יבא יצחק ויודה ויסכים על הברכות כמו שאמר גם ברוך יהיה, ובזה יתקיימו ברכתיו לעולם, והכי אצטריך וכך היה צריך להיות שיעקב יקבל את הברכות במרמה משעם הנזכר לעיל, והראיה דבההיא

אמר לון בהדין שעמא אתון חייבים לקבלא מלקות, דהאמנתון לפתגמי דעשו, ושקרתון לפתגמי דייעקב, דהא קרא אסהיד עליה ויעקב איש תם, ותו כתיב (מיכה ז כ) תתן אמת ליעקב, אלא פך הוא ענייניה דייעקב עם עשו, בגין דעשו הוה סני לבכירותא בקדמיתא, והוה בעי מניה דייעקב דלסבה ליה אפילו בלא כסף, הדא הוא דכתיב ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה).

בשלותו, קים עם חסיד תתחסד ועם עקש תתפתל

אמר רבי יהודה, וכן בלכן אתחזי הכי, בגין דהא איהו חרשא הוה, כמה דכתיב (בראשית ל כו) נחשתי ויברכני יהוה בגלגלך, ואף על גב דייעקב אקרי גבר שלים, בגין פך הוה שלים, עם מאן דאצטריך ליה למיהף עמיה ברחמי הוה אזיל, ועם מאן דאצטריך למיהף עמיה בדינא קשיא ובעקימו הוה אזיל, בגין דתרי חולקי הוו ביה, ועליה פתיב (תהלים יח כו) עם חסיד תתחסד ועם עקש תתפתל, עם חסיד בסטרא דחסד, ועם עקש בסטרא דדינא קשיא, כלא פדקא יאות.

מתוק מדבש

בשלותו, קים עם חסיד תתחסד ועם עקש תתפתל

אמר רבי יהודה, וכן בלכן אתחזי הכי וכן היה ראוי ללכת עם לכן ברמאות כמו שעשה יעקב בענין המקלות אשר פצל ברהטים, בגין דהא איהו חרשא הוה לפי שהוא היה מכשף כמה דכתיב נחשתי ויברכני ה' בגלגלך, ואף על גב דייעקב אקרי גבר שלים ואף על פי שיעקב נקרא איש תם שאינו חריף לרמות, בגין פך הוה שלים אבל בשביל שהיה איש תם, רצונו לומר שלם משתי פחינות חסד וגבורה, לכן עם מאן דאצטריך ליה למיהף עמיה ברחמי הוה אזיל לכן היה הולך ברחמים עם מי שהיה צריך ללכת ברחמים, ועם מאן דאצטריך למיהף עמיה בדינא קשיא ובעקימו הוה אזיל ועם מי שהיה צריך ללכת בדין קשה ובעקמימות היה הולך, בגין דתרי חולקי הוו ביה לפי ששני חלקים של חסד ודין היו בו פי הוא משרש בתפארת הכלול מחסד וגבורה, ועליה פתיב עם חסיד תתחסד ועם עקש תתפתל פרוש עם חסיד בסטרא דחסד עם חסיד הליך בצד החסד, ועם עקש בסטרא דדינא קשיא ועם עקש הליך בצד דין הקשה, כלא פדקא יאות הפל כמו שראוי להיות. (דף קלט ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' קסה-קסו)

אמר לון בהדין שעמא אתון חייבים לקבלא מלקות אמר להם רבי שמעון בשעה זו חייבים אתם לקבל מלקות, דהאמנתון לפתגמי דעשו ושקרתון לפתגמי דייעקב שהאמנתם לדברי עשו שאמר ויעקבני זה פעמים, ושקרתם לדברי יעקב, דהא קרא אסהיד עליה ויעקב איש תם שהרי הפסוק מעיד עליו שהיה איש תם שאינו חריף לרמות, ותו כתיב ועוד כתוב תתן אמת ליעקב הרי שיעקב הוא איש אמת ולא ירמה לעולם, אלא פך הוא ענייניה דייעקב עם עשו אלא פך היה ענינו של יעקב ועשו, בגין דעשו הוה סני לבכירותא בקדמיתא לפי שעשו שנא את הבכורה עוד מקדם, והוה בעי מניה דייעקב דלסבה ליה אפילו בלא כסף והוה מבקש מיעקב שיקח אותה ממנו אפילו בלא כסף הוה דכתיב ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה הרי שהיתה הבכורה בזויה בעיניו, לכן לעת מצא שבקש עשו מיעקב נזיד עדשים לקח הבכורה ממנו והשביעו כדי שלא יחזר בו.

(דף קלט ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קסה-קסו)

לקבלת העלון מודי שבעי יש לשלוח אימייל ככתובת: 3022233@gmail.com

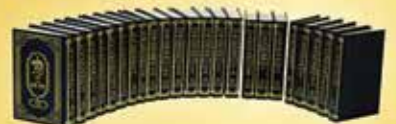
הזוהר הקדוש ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף צבי
בערנער
(cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
(cm 17/12)